

Bryssel, 4. kesäkuuta 2021
(OR. en)

9142/21

Toimielinten välinen asia:
2020/0310(COD)

SOC 381
EMPL 283
CODEC 835

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI riittävistä vähimmäispalkoista Euroopan unionissa Tilanneselvitys

I JOHDANTO

Komissio hyväksyi 28. lokakuuta 2020 ehdotuksen direktiiviksi riittävistä vähimmäispalkoista Euroopan unionissa. Ehdotuksen tarkoituksena on parantaa työntekijöiden vähimmäispalkkasuojaa vahvistamalla unionin tason vähimmäisvaatimukset, joilla varmistetaan, että vähimmäispalkat asetetaan riittävälle tasolle ja että työntekijöillä on mahdollisuus vähimmäispalkkasuojaan lakisääteisen vähimmäispalkan tai työehtosopimuksissa määritetyn palkan muodossa, sellaisina kuin ne on määritelty tässä direktiivissä.

Sosiaalityöryhmän jäsenet keskustelivat ehdotuksessa yhdessätoista epävirallisessa videoneuvottelussa (neljä Saksan puheenjohtajakaudella ja seitsemän Portugalin puheenjohtajakaudella). Useat jäsenvaltiot ovat keskustelujen alusta asti vastustaneet komission ehdotusta, koska ne katsovat, ettei sillä ole pätevää oikeusperustaa ja erityisesti, että se on ristiriidassa SEUT 153 artiklan 5 kohdan poikkeuslausekkeen kanssa. Useat jäsenvaltiot taas pitivät aloitetta tervetulleena ja tärkeänä askeleena Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteen 6 toteuttamisessa. Toiset jäsenvaltiot eivät ole muodostaneet kantaansa kansallisella tasolla.

Koska oikeusperustalla on keskeisen tärkeä merkitys ehdotuksen käsittelyssä edistymisen kannalta, puheenjohtajavaltio Saksa pyysi neuvoston oikeudellista yksikköä antamaan asiasta kirjallisen lausunnon. Neuvoston oikeudellinen yksikkö antoi lausuntonsa 9. maaliskuuta 2021 (asiak. 6817/21).

Sosiaalityöryhmän jäsenet jatkoivat asian käsittelyä puheenjohtajavaltio Saksan alustavan työn perusteella Portugalin puheenjohtajakaudella pidetyssä seitsemässä epävirallisessa videoneuvottelussa. Yhteenveto käsittelyn edistymisestä on esitetty jäljempänä osassa II.

Puheenjohtajavaltio Portugalin kompromissiehdotus on tämän selvityksen liitteessä I. Muutokset komission ehdotukseen (asiak. 12477/20) nähden on **lihavoitu** ja poistot on merkitty hakasulkein [...]. Kompromissiehdotus kattaa ne komission ehdotuksen osat, joita sosiaalityöryhmän jäsenet olivat tuossa vaiheessa käsitelleet.

Perussopimukseen liitetyn pöytäkirjan N:o 2¹ 6 artiklan mukainen kahdeksan viikon määräaika kansallisten parlamenttien kuulemiseksi päättyi 21. tammikuuta 2021. Kolmen jäsenvaltion (DK, MT, SE) kansalliset parlamentit olivat lähettäneet määräaikaan mennessä perustellut lausuntonsa. Näin ollen tarvittavaa äänimäärää sille, että ehdotusta olisi pöytäkirjan 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti tarkasteltava uudelleen toissijaisuusperiaatteen noudattamatta jättämisen vuoksi, ei saavutettu.

Euroopan parlamentti ei ole vielä esittänyt ensimmäisen käsittelyn kantaansa. Ehdotettu oikeusperusta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 153 artiklan 2 kohta yhdessä sen 153 artiklan 1 kohdan b alakohdan kanssa edellyttää, että neuvosto noudattaa tavallista lainsäätämisyjärjestystä Euroopan parlamentin kanssa.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ja alueiden komitea ovat molemmat antaneet lausuntonsa ehdotuksesta².

Tässä vaiheessa kaikilla valtuuskunnilla katsotaan olevan yleinen tarkasteluvarauma ehdotukseen.

¹ Pöytäkirja (N:o 2) toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta, EUVL C 326, 26.10.2012, s. 206–209.

² Asiakirjat 7886/21(ETSK) ja 7421/21 (AK).

II EHDOTUKSEN KÄSITTELY NEUVOSTOSSA PORTUGALIN PUHEENJOHTAJAKAUDELLA

Sosiaalityöryhmän jäsenet tarkastelivat komission vaikutustenarviointia odottaessa oikeusperustasta annettavaa neuvoston oikeudellisten yksiköiden lausuntoa, jonka monet valtuuskunnat katsoivat olevan poliittinen ennakkoodellytys asiassa etenemiselle (12477/20 ADD 3), o. Valtuuskunnille lähetettiin 2. marraskuuta 2020 kysely, johon vastasi 26 jäsenvaltiota. Vaikutustenarviointia analysoitiin perusteellisesti ja siitä keskusteltiin sosiaalityöryhmän jäsenten epävirallisessa videoneuvottelussa 20. tammikuuta 2021. Puheenjohtajavaltion yhteenveto tästä arvioinnista on tämän selvityksen liitteessä 2.

Ottaen huomioon neuvoston oikeudellisen yksikön lausunnon ja valtuuskuntien esittämät näkemykset puheenjohtajavaltio esitti huhtikuun 2021 lopussa kompromissitekstin. Teksti ei sisältänyt johdanto-osan kappaleita, joita sosiaalityöryhmä ei ollut vielä käsitellyt, eikä 10 artiklaa, koska keskustelua asiasta oli lykätty siihen asti, kunnes komissio esitti kirjallisesti teknisiä lisätietoja (WK 5391/21).

III TÄRKEIMMÄT TYÖRYHMÄTASOLLA KÄSITELLYT KYSYMYKSET

Kohde

Keskusteltuaan perusteellisesti 1 artiklalla luoduista velvoitteista puheenjohtajavaltio lisäsi monien valtuuskuntien esittämien näkemysten mukaisesti 1 kohdan johdantokappaleeseen sanan "**edistetään**" selventääkseen direktiivin yleistä tavoitetta ja korvataksaan sanan "vahvistetaan" ennen 1 kohdan a alakohdassa olevaa ilmaisua "*vähimmäispalkkojen riittäviä tasoja*";

Puheenjohtajavaltio teki myös hieman uudelleen muotoiltuna selväksi, että 1 artiklan 3 kohtaan sisältyy kaksi selvennystä: 1) jäsenvaltiot, joissa palkanmääritys on varmistettu yksinomaisesti työehtosopimuksilla, eivät ole velvollisia ottamaan käyttöön lakisääteistä vähimmäispalkkaa ja 2) mikään jäsenvaltio ei ole velvollinen tekemään työehtosopimuksista yleisesti sovellettavia.

Yksilölliset oikeudet

Useat jäsenvaltiot ovat vaatineet takeita siitä, että tällä direktiivillä ei luoda työntekijöille yksilöllisiä oikeuksia. Puheenjohtajavaltio, joka otti samalla huomioon neuvoston oikeudellisen yksikön lausunnossa esitetyt selvennysehdotukset, vastasi tähän ehdotuksen 1 artiklan mukaisesti muuttamalla direktiivin nimen muotoon "direktiivi riittävien vähimmäispalkkojen **puitteista** Euroopan unionissa". Samasta syystä 16 artiklan 3 kohdassa olevasta vakimuotoisesta suojelun tason heikentymisen estävästä lausekkeesta poistettiin sana "muita". Useat jäsenvaltiot suhtautuivat näihin muutoksiin myönteisesti. Lisäselvennyksiä pyydettiin kuitenkin esimerkiksi 1 ja 11 artiklan osalta.

Soveltamisalan rajoitus

Puheenjohtajavaltio lisäsi parin jäsenvaltion pyynnöstä 2 artiklaan uuden 2 kohdan, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat jättää merityötä koskevan vuoden 2006 yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna, soveltamisalaan kuuluvat merenkulkijat tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Vaikka tähän suhtauduttiin myönteisesti, pyydettiin myös, että direktiiviä ei joissain tapauksissa sovellettaisi merikalastajiin. Useat jäsenvaltiot ottivat esille virkamiehiin liittyvän erityisongelman, sillä heidän virkasuhteensa on monissa jäsenvaltioissa julkisoikeudellinen.

Työehtosopimusneuvotteluihin perustuva vähimmäispalkkasuoja vs. lakisääteisen vähimmäispalkan tarjoama suoja

Useat jäsenvaltiot ottivat esiin kysymyksen siitä, olisiko työmarkkinaosapuolten neuvottelemia vähimmäispalkkoja, joista tehdään yleisesti sovellettavia hallinnollisella säädöksellä, pidettävä lakisääteisenä vähimmäispalkkana vai työehtosopimusneuvotteluissa vahvistettuna vähimmäispalkkana. Puheenjohtajavaltio vastasi mukauttamalla 3 artiklassa olevia lakisääteisen vähimmäispalkan, työehtosopimuksen ja työehtosopimusneuvottelujen kattavuuden määritelmiä. Useimmat valtuuskunnat suhtautuivat muutokseen myönteisesti.

Velvollisuus edistää työehtosopimusneuvottelujen kattavuutta

Vastatakseen monien valtuuskuntien pyyntöihin, joissa kiinnitettiin huomiota niiden kansallisten työehtosopimusneuvottelujärjestelmien erityispiirteisiin ja erityisesti yritystason työehtosopimusten merkitykseen joissakin jäsenvaltioissa, puheenjohtajavaltio sisällytti 4 artiklan 1 kohdan johdantokappaleeseen ilmauksen "**kansallisten lakien ja käytäntöjen mukaisesti**" sekä a alakohtaan sanan "**erityisesti**".

Vastauksena monien jäsenvaltioiden pyyntöön saada velvoitteidensa osalta enemmän varmuutta siinä tapauksessa, että ne eivät saavuta työehtosopimusneuvottelujen 70 prosentin kattavuutta, ja velvoitteiden yksinkertaistamiseksi 4 artiklan 2 kohdassa täsmennettiin, että jäsenvaltioiden on ainoastaan laadittava toimintasuunnitelma, joka sisältää mahdollistavien edellytysten kehyksen ja jota olisi tarkistettava säännöllisesti [x] vuoden välein direktiivissä vahvistetun mukaisesti,

Lakisäätöisen vähimmäispalkan riittävyys

Puheenjohtajavaltio selvensi 5 artiklan otsikkoa muuttamalla, että direktiivillä pyritään edistämään vähimmäispalkkojen riittävyyttä. Sisällyttämällä 5 artiklan 1 kohtaan sanan "puitteet" puheenjohtajavaltio on jälleen korostanut, että tämä direktiivi on puitedirektiivi.

Vastauksena monien jäsenvaltioiden vaatimaan lisäjoustoon puheenjohtajavaltio on lisännyt 5 artiklan 2 kohtaan selvennyksen, jonka mukaan "**jäsenvaltiot voivat päättää**" kyseisen kohdan kriteerien "**merkityksellisyydestä ja suhteellisesta painoarvosta vallitsevien kansallisten sosioekonomisten olosuhteidensa mukaisesti**". Vaikka muutosta pidettiin hyvänä, monet valtuuskunnat pyysivät puheenjohtajavaltiota menemään vieläkin pidemmälle ja luopumaan kaikkien neljän kriteerin pakollisesta käytöstä.

Useat jäsenvaltiot vaativat 5 artiklan 3 kohdan poistamista.

Vaihtelu ja vähennykset

Vaihtelua ja vähennyksiä koskeva 6 artikla muotoiltiin uudelleen, jotta voitiin vastata arvosteluun, jonka mukaan komission ehdotuksen sanamuoto "Jäsenvaltiot voivat sallia" edellyttäisi, että unionilla on ensisijainen toimivalta vahvistaa eri tasoiset lakisääteiset vähimmäispalkat tai korvaukset, jolloin se voisi antaa jäsenvaltioille luvan poiketa niistä. Tämä olisi ristiriidassa SEUT 153 artiklan 5 kohdan kanssa. Jotkut valtuuskunnat olivat tyytyväisiä puheenjohtajavaltion tekstiin, toiset taas halusivat vahvistaa komission tekstiä entisestään ja jotkin muut valtuuskunnat pyysivät koko artiklan poistamista.

Julkiset hankinnat

Useat jäsenvaltiot pitivät tarpeettomana julkisia hankintoja koskevaa 9 artiklaa, jossa komission tarkoituksena oli pelkäästään toistaa direktiiveistä 2014/24/EU, 2014/25/EU ja 2014/23/EU johtuvat nykyiset velvoitteet, ja vaativat sen poistamista. Puheenjohtajavaltio piti kuitenkin parempana (useiden valtuuskuntien tukemana) artiklan muuttamista sen sisällön selventämiseksi erityisesti sen osalta, että tämä velvoite koskee myös alihankkijoita ja että se koskee unionin oikeuden, kansallisen lainsäädännön, työehtosopimusten ja kansainvälisen työoikeuden säännösten palkkoihin liittyviä velvoitteita.

Jäsenvaltioiden raportointivelvoitteet

Työryhmätasolla käydyn ensimmäisen keskustelun jälkeen jäsenvaltioiden laaja enemmistö katsoi, että ne tarvitsisivat komissiolta lisätietoja kirjallisessa muodossa ja erityisesti tietoja siitä, missä määrin 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti raportoitavia tietoja kerätään jo nyt, jolloin esimerkiksi Eurostat tai Eurofound voisivat antaa ne saataville. Komissio toimitti 22. huhtikuuta 2021 yksityiskohtaisempia tietoja sisältävän epävirallisen asiakirjan (WK 5391/21), josta sosiaalityöryhmän jäsenet keskustelivat 4. toukokuuta 2021. Kyseisessä kokouksessa monet valtuuskunnat katsoivat edelleen, että nämä raportointivelvoitteet ja erityisesti tietojen laajuus ja jaottelu aiheuttaisivat kohtuuttoman hallinnollisen rasitteen jäsenvaltioille, työmarkkinaosapuolille ja yrityksille.

IV LOPUKSI

Teknisen tason työn rinnalla puheenjohtajavaltio Portugali on tarkastellut poliittisella tasolla, voitaisiinko ehdotuksesta saavuttaa määräenemmistö. Se on todennut, että asia ei ole vielä kypsä tällaisen enemmistön saavuttamiseksi. Näin ollen seuraavan puheenjohtajavaltion on jatkettava asian käsittelyä neuvostossa ja sen valmisteluelimissä yleisnäkemyksen hyväksymiseksi.

Puheenjohtajavaltio Portugali katsoo, että asian teknisen ja poliittisen käsittelyn päätökseen saattamiselle on vankka perusta.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

riittävien vähimmäispalkkojen puitteista Euroopan unionissa

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka
ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 153 artiklan
2 kohdan yhdessä sen 153 artiklan 1 kohdan b alakohdan kanssa,
ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,
sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu
kansallisille parlamenteille,
ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon³,
ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon⁴,
noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä,
sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan mukaisesti unionin päämääränä on muun muassa edistää kansojensa hyvinvointia ja pyrkiä Euroopan kestäväan kehitykseen, jonka perustana on erittäin kilpailukykyinen sosiaalinen markkinatalous.

³ EUVL C , , s. .

⁴ EUVL C , , s. .

- (2) Euroopan unionin perusoikeuskirjan⁵ 31 artiklassa määrätään, että jokaisella työntekijällä on oikeus terveellisiin, turvallisiin ja ihmisarvoisiin työoloihin.
- (3) Euroopan sosiaalisen peruskirjan mukaan kaikilla työntekijöillä on oikeus kohtuullisiin työolosuhteisiin. Siinä tunnustetaan kaikkien työntekijöiden oikeus kohtuulliseen palkkaan, joka on riittävä turvaamaan tyydyttävän elintason heille ja heidän perheilleen. Peruskirjan 4 artiklassa tunnustetaan vapaasti tehtyjen työehtosopimusten sekä lakisääteisten vähimmäispalkkojen määritysmekanismin asema, jotta voidaan varmistaa tämän oikeuden tosiasiallinen käyttäminen.
- (4) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin – jota koskeva julistus annettiin 17 päivänä marraskuuta 2017 Göteborgissa – II luvussa vahvistetaan periaatteet, jotka osoittavat, miten voidaan saavuttaa oikeudenmukaiset työolot. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteessa nro 6 vahvistetaan työntekijöiden oikeus kohtuulliseen palkkaan, joka takaa kohtuullisen elintason. Siinä todetaan myös, että työntekijöiden on saatava riittävä vähimmäispalkka, joka tyydyttää työntekijän ja hänen perheensä tarpeet kansallisissa taloudellisissa ja sosiaalisissa olosuhteissa, ja samalla on turvattava työhön pääsy ja säilytettävä kannustimet työpaikan etsimiseen. Lisäksi siinä muistutetaan, että työssäkäyvien köyhyyttä on ehkäistävä ja että kaikki palkat on vahvistettava avoimella ja ennustettavalla tavalla ja työmarkkinaosapuolten itsenäisyyttä kunnioittaen.

⁵ Euroopan unionin perusoikeuskirja (2012/C 326/02) (EUVL C 326, 26.10.2012, s. 391).

- (5) Jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista annetun neuvoston päätöksen (EU) 2020/1512⁶ suuntaviivassa 5 kehoitetaan jäsenvaltioita varmistamaan työmarkkinaosapuolten tosiasiallinen osallistuminen palkanmäärittämiseen, säätämään oikeudenmukaisista palkoista, jotka mahdollistavat kohtuullisen elintason, ja mahdollistamaan palkkojen asianmukainen reagointi tuottavuuden kehitykseen siten, että tavoitteena on ylöspäin suuntautuva läheneminen. Suuntaviivassa myös kehoitetaan jäsenvaltioita edistämään palkanmäärittämiseen liittyvää työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua ja työehtosopimusneuvotteluja. Lisäksi siinä kehoitetaan jäsenvaltioita ja työmarkkinaosapuolia varmistamaan, että kaikilla työntekijöillä on riittävä ja oikeudenmukainen palkka työehtosopimusten nojalla tai riittävä lakisääteinen vähimmäispalkka, ottaen huomioon niiden vaikutus kilpailukykyyn, työpaikkojen syntymiseen ja työssäkäyvien köyhyyteen. Vuotuisessa kestävän kasvun strategiassa 2021⁷ todetaan, että jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä toimenpiteitä, joilla varmistetaan oikeudenmukaiset työolot. Lisäksi vuotuisessa kestävän kasvun strategiassa 2020⁸ muistutettiin, että yhteiskunnallisten erojen kasvaessa on tärkeää varmistaa, että kaikki työntekijät saavat riittävän palkan. Joillekin jäsenvaltioille on myös annettu useita vähimmäispalkkoihin liittyviä maakohtaisia suosituksia. Yksittäisillä mailla ei kuitenkaan ole juurikaan halukkuutta parantaa vähimmäispalkkajärjestelmiään, koska käsityksenä on, että se saattaa vaikuttaa kielteisesti niiden ulkoiseen kustannuskilpailukykyyn.
- (6) Paremmista työ- ja elinoloista, myös riittävän vähimmäispalkan avulla, on etua sekä työntekijöille että yrityksille unionissa, ja ne ovat edellytys osallistavalle ja kestäväälle kasvulle. Puuttamalla vähimmäispalkkasuojan kattavuudessa ja riittävyydessä oleviin suuriin eroihin parannetaan EU:n työmarkkinoiden oikeudenmukaisuutta ja edistetään taloudellista ja sosiaalista kehitystä sekä ylöspäin suuntautuvaa lähentymistä. Kilpailun sisämarkkinoilla olisi perustuttava korkeisiin sosiaalisiin normeihin, innovointiin ja tuottavuuden kohenemiseen, jotta varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset.

⁶ Neuvoston päätös (EU) 2020/1512, annettu 13 päivänä lokakuuta 2020, jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista (EUVL L 344, 19.10.2020, s. 22).

⁷ Komission tiedonanto COM(2020) 575 final.

⁸ Komission tiedonanto COM(2019) 650 final.

- (7) Kun vähimmäispalkka on asetettu riittävälle tasolle, sillä turvataan muita heikommassa asemassa olevien työntekijöiden tulot, autetaan varmistamaan kohtuullinen elintaso ja rajoitetaan tulojen vähenemistä huonoina aikoina, kuten vähimmäispalkkoja koskevassa Kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimuksessa nro 131 todetaan. Vähimmäispalkkoilla edistetään kestävää kotimaista kysyntää, vahvistetaan työnteon kannustimia sekä vähennetään palkkaeroja ja työssäkäyvien köyhyyttä.
- (8) Naiset, nuoret ja matalan osaamistason työntekijät sekä toimintarajoitteiset henkilöt saavat vähimmäispalkkaa tai ovat matalapalkkaisia todennäköisemmin kuin muut ryhmät. Talouden taantumien, kuten covid-19-kriisin, aikana vähimmäispalkan merkitys matalapalkkaisten työntekijöiden suojelemisessa kasvaa, ja se on keskeisen tärkeä kestävä ja osallistavan talouden elpymisen tukemiseksi. Vähimmäispalkkaan liittyviin seikkoihin puuttuminen edistää sukupuolten tasa-arvoa, kaventaa sukupuolten välisiä palkka- ja eläkeeroja sekä auttaa naisia pois köyhyydestä.
- (9) Covid-19-pandemialla on merkittävä vaikutus palvelualaan ja pieniin yrityksiin, joissa molemmissa on suuri osuus vähimmäispalkan saajia. Vähimmäispalkat ovat tärkeitä myös, kun tarkastellaan työmarkkinoita muokkaavia rakenteellisia suuntauksia, joille on yhä ominaisempaa epätyypillisten ja epävarmojen työsuhteiden suuri osuus. Nämä suuntaukset ovat lisänneet työpaikkojen polarisoitumista, mikä on kasvattanut matalapalkkaisten ja vähän ammattitaitoa vaativien työpaikkojen osuutta useimmissa jäsenvaltioissa ja lisännyt palkkaeroja joissakin niistä.
- (10) Kaikissa jäsenvaltioissa on vähimmäispalkkasuoja, mutta joissakin se on vahvistettu lainsäädännössä, jäljempänä 'lakisääteinen vähimmäispalkka', ja työehtosopimuksissa ja joissakin taas yksinomaisesti työehtosopimuksissa.
- (11) Työehtosopimuksissa vahvistettu vähimmäispalkkasuoja matalapalkka-ammateissa on useimmissa tapauksissa riittävä; useissa jäsenvaltioissa lakisääteiset vähimmäispalkat ovat alhaiset verrattuna muihin palkkoihin taloudessa. Vuonna 2018 lakisääteinen vähimmäispalkka ei tarjonnut riittävää tuloa naimattomalle vähimmäispalkan saajalle, vaan tulot alittivat köyhyysriskirajan yhdeksässä jäsenvaltiossa. Lisäksi alennettujen vähimmäispalkkojen käyttö (vaihtelut) ja vähennykset lakisääteisistä vähimmäispalkoista vaikuttavat kielteisesti niiden riittävyyteen.

- (12) Kaikilla työntekijöillä unionissa ei ole vähimmäispalkan tarjoamaa suojaa. Joissakin jäsenvaltiossa jotkut työntekijät saavat käytännössä lakisääteistä vähimmäispalkkaa pienempää palkkaa, koska sääntöjä ei noudateta, vaikka he kuuluvatkin vähimmäispalkkasuojan piiriin. Tällaisen sääntöjen noudattamatta jättämisen on todettu vaikuttavan erityisesti naisiin, nuoriin työntekijöihin, toimintarajoitteisiin henkilöihin ja maataloustyöntekijöihin. Jäsenvaltioissa, joissa vähimmäispalkkasuoja perustuu vain työehtosopimuksiin, suojan ulkopuolelle jäävien työntekijöiden osuuden arvioidaan olevan 2–55 prosenttia kaikista työntekijöistä.
- (13) Alakohtaisilla tai toimialojen välisillä vahvoilla työehtosopimusneuvotteluilla edistetään riittävää vähimmäispalkkasuojaa, mutta perinteiset työehtosopimusneuvottelurakenteet ovat heikentyneet viime vuosikymmeninä, osaksi siksi, että talouden rakenteessa ovat yleistyneet vähemmän järjestäytyneet alat ja ammattiliittojen jäsenmäärät ovat vähentyneet epätyypillisen työn ja uusien työmuotojen lisääntyessä.
- (14) Komissio on kuullut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 154 artiklan mukaisesti työnantajia ja työntekijöitä kaksivaiheisessa prosessissa mahdollisista toimista, joilla voitaisiin puuttua riittävään vähimmäispalkkasuojaan liittyviin haasteisiin unionissa. Työmarkkinaosapuolet eivät päässeet sopimukseen neuvottelujen aloittamisesta näistä asioista. On kuitenkin tärkeää toteuttaa toimia unionin tasolla, jotta voidaan varmistaa, että työntekijöitä unionissa suojataan riittävällä vähimmäispalkalla, ottaen huomioon työmarkkinaosapuolten kuulemisen tulokset.
- (15) Tässä direktiivissä vahvistetaan unionin tason vähimmäisvaatimukset, joilla varmistetaan, että vähimmäispalkat asetetaan riittävälle tasolle ja että työntekijöillä on mahdollisuus vähimmäispalkkasuojaan lakisääteisen vähimmäispalkan tai työehtosopimuksissa määritetyn palkan muodossa, sellaisina kuin ne on määritelty tässä direktiivissä.

- (16) Tässä direktiivissä noudatetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 153 artiklan 5 kohtaa, eikä sillä pyritä yhdenmukaistamaan vähimmäispalkkojen tasoa unionissa eikä perustamaan yhdenmukaista mekanismia vähimmäispalkkojen määrittämiseksi. Direktiivillä ei puututa jäsenvaltioiden oikeuteen asettaa lakisääteiset vähimmäispalkat tai edistää työehtosopimusten tarjoaman vähimmäispalkkasuojan piiriin pääsemistä kunkin maan perinteiden ja erityispiirteiden mukaisesti sekä kansallista toimivaltaa ja työmarkkinaosapuolten sopimusvapautta kunnioittaen. Direktiivillä ei velvoiteta jäsenvaltioita, joissa vähimmäispalkkasuoja on varmistettu yksinomaisesti työehtosopimuksilla, ottamaan käyttöön lakisääteistä vähimmäispalkkaa eikä tekemään työehtosopimuksista yleisesti sovellettavia. Direktiivillä ei myöskään vahvisteta palkkatasoa, joka kuuluu työmarkkinaosapuolten sopimusvapauteen kansallisella tasolla ja jäsenvaltioiden toimivaltaan.
- (17) Direktiiviä olisi sovellettava työntekijöihin, joilla on kussakin jäsenvaltiossa voimassa olevissa laeissa, työehtosopimuksissa tai käytännöissä määritelty työsopimus tai työsuhde, ottaen huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen vahvistamat kriteerit työntekijän aseman määrittämiseksi. Kyseiset kriteerit täyttävät kotitaloustyöntekijät, tarvittaessa työhön kutsuttavat työntekijät, pätkätyöntekijät, maksusitoumuksen perusteella työskentelevät työntekijät, näennäisesti itsenäiset ammatinharjoittajat, alustatalouden työntekijät sekä harjoittelijat ja oppisopimuskoulutettavat voisivat kuulua tämän direktiivin soveltamisalaan.
- Kun otetaan huomioon merenkulkijoiden työsuhteen ehtojen erityispiirteet erityisesti siltä osin kuin on kyse vähimmäispalkkojen määrittämisestä merityötä koskevassa vuoden 2006 yleissopimuksessa, sellaisena kuin se on muutettuna, vahvistettujen menettelyjen mukaisesti, jäsenvaltioiden olisi voitava jättää kyseinen työntekijäryhmä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.**

- (17 a – uusi)** Aidosti itsenäiset ammatinharjoittajat eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, sillä he eivät täytä näitä kriteereitä. Kansallisessa laissa määritellyn itsenäisen ammatinharjoittajan aseman väärinkäyttö joko jäsenvaltion tasolla tai rajat ylittävissä tilanteissa on yksi väärin ilmoitetun työn muoto, joka liittyy usein pimeään työhön. Näennäisellä itsenäisellä ammatinharjoittamisella tarkoitetaan sitä, että tiettyjen lakisääteisten tai verovelvollisuuksien välttämiseksi henkilö ilmoitetaan itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi, vaikka hän täyttää tyypilliset työsuhteessa olevaa työntekijää koskevat edellytykset. Tällaisten henkilöiden olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan. Työsuhteen olemassaolon määrittämisen olisi perustuttava työn tosiasialliseen suorittamiseen liittyviin tosiseikkoihin eikä osapuolten kuvaukseen suhteesta.
- (18)** Palkanmääritystä koskevat hyvin toimivat työehtosopimusneuvottelut ovat tärkeä keino varmistaa, että työntekijöillä on riittävän vähimmäispalkan tarjoama suoja. Jäsenvaltiossa, joissa on lakisääteinen vähimmäispalkka, työehtosopimusneuvottelut tukevat yleistä palkkakehitystä ja edistävät näin vähimmäispalkkojen riittävyyden parantamista. Jäsenvaltioissa, joissa vähimmäispalkat on turvattu yksinomaan työehtosopimuksilla, niiden taso ja suojan piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus riippuvat suoraan työehtosopimusneuvottelujärjestelmän toimivuudesta ja neuvottelujen kattavuudesta. Vahvat ja hyvin toimivat työehtosopimusneuvottelut sekä alakohtaisten tai toimialojen välisten työehtosopimusten laaja kattavuus vahvistavat vähimmäispalkkojen riittävyyttä ja kattavuutta.

- (19) Työehtosopimusneuvottelujen kattavuuden vähentyessä on keskeisen tärkeää, että jäsenvaltiot edistävät työehtosopimusneuvotteluja, jotta parannettaisiin työntekijöiden mahdollisuutta saada työehtosopimuksilla tarjottu vähimmäispalkkasuoja. Jäsenvaltiossa, joissa työehtosopimusneuvottelujen kattavuus on suuri, on yleensä pienempi osuus matalapalkkaisia työntekijöitä ja korkeammat vähimmäispalkat. Jäsenvaltiossa, joissa on pieni osuus matalapalkkaisia työntekijöitä, työehtosopimusneuvottelujen kattavuus on yli 70 prosenttia. Vastaavasti suurimmassa osassa jäsenvaltioita, joissa on korkeat vähimmäispalkat suhteessa mediaanipalkkaan, työehtosopimusneuvottelujen kattavuus on yli 70 prosenttia. Kaikkia jäsenvaltioita olisi kannustettava edistämään työehtosopimusneuvotteluja, mutta niiden jäsenvaltioiden, joissa kattavuus jää tämän tason alle, olisi työmarkkinaosapuolia kuullen ja/tai yhteisymmärryksessä niiden kanssa säädettävä helpottavia menettelyjä ja institutionaalisia järjestelyjä koskevasta kehyksestä, jolla mahdollistetaan työehtosopimusneuvottelujen edellytykset, tai tällaisen kehyksen vahvistamisesta. Tällainen kehys olisi perustettava lailla tai kolmikantasopimuksella.
- (20) Vankat säännöt, menettelyt ja käytännöt lakisääteisten vähimmäispalkkojen määrittämiseksi ja päivittämiseksi **muun muassa automaattisella indeksoinnilla** ovat tarpeen, jotta päästään riittäviin vähimmäispalkkoihin ja suojataan samalla työpaikkoja ja yritysten, myös pienten ja keskisuurten yritysten, kilpailukykyä. Niihin sisältyy useita tekijöitä lakisääteisten vähimmäispalkkojen riittävyyden säilyttämiseksi, muun muassa riittävyyden arviointiin tarkoitetut kriteerit ja indikaattorit, säännölliset ja oikea-aikaiset päivitykset, neuvoa-antavat elimet ja työmarkkinaosapuolten osallistuminen. Työmarkkinaosapuolten oikea-aikainen ja tosiasiallinen osallistuminen on osa hyvää hallintotapaa, joka mahdollistaa tietoon perustuvan ja osallistavan päätöksentekoprosessin.

- (21) Vähimmäispalkkoja pidetään riittävinä, jos ne ovat oikeudenmukaisia suhteessa maan palkkajakaumaan ja turvaavat kohtuullisen elintason. Lakisääteisten vähimmäispalkkojen riittävyys määritetään ottaen huomioon kansalliset sosioekonomiset olosuhteet, mukaan lukien työllisyyden kasvu, kilpailukyky sekä alueellinen ja toimialakohtainen kehitys. Niiden riittävyyttä olisi arvioitava ainakin suhteessa ostovoimaan, tuottavuuden kehitykseen sekä bruttopalkkojen tasoon, jakautumiseen ja kasvuun. Kansainvälisesti yleisesti käytettyjen indikaattoreiden, esimerkiksi 60 prosenttia bruttomääräisestä mediaanipalkasta ja 50 prosenttia bruttomääräisestä keskipalkasta, avulla voidaan arvioida vähimmäispalkan riittävyttä suhteessa bruttopalkkojen tasoon.
- (22) Vähimmäispalkkojen riittävyuden parantamiseksi kaikissa työntekijäryhmissä lakisääteisten vähimmäispalkkojen vaihtelut ja niistä tehtävät vähennykset olisi rajoitettava minimiin, ja olisi varmistettava, että työmarkkinaosapuolia kuullaan asianmukaisesti niiden määrittelyssä. Jotkin lakisääteisten vähimmäispalkkojen vähennykset saattavat olla perusteltuja oikeutetun tavoitteen vuoksi, esimerkiksi liikaa maksettujen määrien tai oikeusviranomaisen määräämien vähennysten perusteella. Toiset taas, kuten työn suorittamiseen tarvittaviin laitteisiin liittyvät vähennykset tai luontoisetuuksien vähennykset, kuten asumiseen liittyvät vähennykset, saattavat olla perusteettomia tai suhteettomia.
- (23) Kansallisen lakisääteisen vähimmäispalkkakehyksen toimivuuden varmistamiseksi tarvitaan tehokas täytäntöönpanon valvontajärjestelmä, mukaan lukien valvonta ja paikan päällä tehtävät tarkastukset. Valvontaviranomaisten toiminnan tehostamiseksi tarvitaan myös tiivistä yhteistyötä työmarkkinaosapuolten kanssa, esimerkiksi siten, että puututaan kriittisiin haasteisiin, kuten alihankintaan, näennäisesti itsenäiseen ammatinharjoittamiseen tai kirjaamattomiin ylitöihin. Lisäksi työntekijöiden pitäisi saada helposti asianmukaista tietoa sovellettavista lakisääteisistä vähimmäispalkoista, jotta taataan työoloihin liittyvä riittävän tasoinen avoimuus ja ennustettavuus.

- (24) Lainsäädännössä tai työehtosopimuksissa vahvistetun vähimmäispalkkasuojan tehokas täytäntöönpano on keskeisen tärkeää julkisia hankintoja koskevien sopimusten ja käyttöoikeussopimusten täytäntöönpanossa. Tällaisten sopimusten toteuttamisessa tai niihin liittyvissä alihankintaketjuissa saatetaan olla noudattamatta kyseisen alan vähimmäispalkkasuojan vahvistavia työehtosopimuksia, minkä seurauksena työntekijöille maksettava palkka on alempi kuin alakohtaisessa työehtosopimuksessa sovittu. Tällaisten tilanteiden estämiseksi talouden toimijoiden on sovellettava työntekijöihinsä kyseisen alan ja maantieteelliseen alueen työehtosopimuksissa sovittuja palkkoja noudattaakseen työläinsäädännön alalla sovellettavia velvoitteita, joista säädetään julkisista hankinnoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/24/EU⁹ 18 artiklan 2 kohdassa ja 71 artiklan 1 kohdassa, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU¹⁰ 36 artiklan 2 kohdassa ja 88 artiklan 1 kohdassa sekä käyttöoikeussopimusten tekemisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/23/EU¹¹ 30 artiklan 3 kohdassa ja 42 artiklan 1 kohdassa.
- (25) Luotettava seuranta ja tiedonkeruu ovat keskeisiä tehokkaan vähimmäispalkkasuojan varmistamisessa. Komissio raportoi vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle vähimmäispalkkojen riittävyyden ja kattavuuden kehitystä koskevasta arvioinnistaan, jonka se tekee jäsenvaltioiden vuosittain toimittamien tietojen perusteella. Lisäksi edistymistä olisi seurattava unionin tasoisen talous- ja työllisyyspolitiikan koordinoitiprosessin puitteissa. Tähän liittyen työllisyyskomitean olisi tarkasteltava vuosittain tilannetta jäsenvaltioissa komission laatimien raporttien ja muiden monenvälisten seurantavälineiden, kuten vertailuanalyysien, avulla.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 1).

- (26) Työntekijöiden pitäisi pystyä käyttämään puolustautumisoikeuttaan, jos heidän vahvistettua vähimmäispalkkasuojaa koskevia oikeuksiaan on rikottu. Sen estämiseksi, että työntekijät eivät voi käyttää oikeuksiaan, jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että työntekijöillä on mahdollisuus tehokkaaseen ja puolueettomaan riitojenratkaisuun ja oikeus muutoksenhakuun, myös oikeus asianmukaiseen korvaukseen, sekä tehokas suoja vahinkoja vastaan, jos he päättävät käyttää puolustautumisoikeuttaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta työehtosopimuksissa määrättyjen erityisten oikeussuojakeinojen ja riitojenratkaisumenettelyjen, mukaan lukien kollektiivisten riitojenratkaisujärjestelmien, soveltamista.
- (27) Komission olisi tehtävä arviointi, jonka perusteella suoritetaan direktiivin täytäntöönpanoa koskeva uudelleentarkastelu. Neuvostolle ja Euroopan parlamentille olisi ilmoitettava uudelleentarkastelun tuloksista.
- (28) Uudistukset ja toimenpiteet, joita jäsenvaltiot ovat toteuttaneet edistääkseen työntekijöiden riittävää vähimmäispalkkasuojaa, eivät ole olleet kattavia eivätkä järjestelmällisiä, joskin ne ovat olleet askel oikeaan suuntaan. Yksittäisillä mailla ei myöskään ole juurikaan halukkuutta parantaa vähimmäispalkkansa riittävyyttä ja kattavuutta, koska käsityksenä on, että se saattaa vaikuttaa kielteisesti niiden ulkoiseen kustannuskilpailukykyyn. Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita, vaan ne voidaan laajuutensa ja vaikutustensa vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

- (29) Tässä direktiivissä vahvistetaan vähimmäisvaatimukset, joten sillä ei puututa jäsenvaltioiden oikeuteen ottaa käyttöön ja pitää voimassa suotuisampia säännöksiä. Voimassa olevan kansallisen säädöskehityksen nojalla kertyneitä oikeuksia olisi sovellettava edelleen, ellei tällä direktiivillä oteta käyttöön suotuisampia säännöksiä. Tämän direktiivin täytäntöönpanoa ei voida käyttää heikentämään voimassa olevia työntekijöiden oikeuksia, eikä se voi olla pätevä peruste työntekijöiden suojan yleisen tason heikentämiseksi tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.
- (30) Jäsenvaltioiden olisi tätä direktiiviä täytäntöönpanlessaan vältettävä säätämästä sellaisia hallinnollisia, taloudellisia ja oikeudellisia rajoituksia, jotka vaikeuttaisivat mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten perustamista ja kehittämistä. Sen vuoksi jäsenvaltioita pyydetään arvioimaan täytäntöönpanosäädöksensä vaikutusta pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sen varmistamiseksi, ettei sillä ole kohtuutonta vaikutusta niihin, ja kiinnittämään erityistä huomiota mikroyrityksiin ja hallinnolliseen rasitteeseen sekä julkaisemaan tällaisten arviointien tulokset. Jos todetaan, että vaikutukset kohdistuvat kohtuuttomasti mikroyrityksiin ja pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, jäsenvaltioiden olisi harkittava sellaisten toimenpiteiden käyttöönottoa, joilla tuetaan näitä yrityksiä mukauttamaan palkkarakennettaan uusien vaatimusten mukaiseksi.
- (31) Jäsenvaltiot voivat hyödyntää teknisen tuen välinettä¹² ja Euroopan sosiaalirahasto plussaa¹³ kehittääkseen tai parantaakseen vähimmäispalkkakehysten teknisiä näkökohtia, mukaan lukien riittävyyden arviointi, seuranta ja tiedonkeruu ja saatavuuden laajentaminen, sekä näiden kehysten täytäntöönpanoon liittyvää valvontaa ja yleistä valmiuksien vahvistamista.

¹² *Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi, annettu 28 päivänä toukokuuta 2020, teknisen tuen välineen perustamisesta, COM(2020) 409 final.*

¹³ *Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan sosiaalirahasto plussasta, COM(2018) 382 final.*

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

1. Unionin työ- ja elinolojen parantamiseksi tällä direktiivillä luodaan kehys, jolla **edistetään**
 - a) [...] vähimmäispalkkojen riittäviä tasoja;
 - b) työntekijöiden pääsyä vähimmäispalkkasuojan piiriin työehtosopimuksissa määritettyjen palkkojen tai mahdollisen lakisääteisen vähimmäispalkan muodossa.
- 1 a. (uusi)** Tällä direktiivillä ei rajoiteta työmarkkinaosapuolten riippumattomuuden kunnioittamista eikä niiden oikeutta neuvotella ja tehdä työehtosopimuksia.
2. Tällä direktiivillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden päätöstä asettaa lakisääteinen vähimmäispalkka tai edistää työehtosopimusten mukaisen vähimmäispalkkasuojan saatavuutta.
3. Tämän direktiivin säännösten ei pidä katsoa velvoittavan
 - a)** jäsenvaltioita, joissa palkanmääritys on varmistettu yksinomaisesti työehtosopimuksilla, ottamaan käyttöön lakisääteistä vähimmäispalkkaa,
 - b)** jäsenvaltiota tekemään työehtosopimuksista yleisesti sovellettavia.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan unionissa kaikkiin työntekijöihin, joilla on kunkin jäsenvaltion voimassa olevissa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai käytännöissä määritelty työsopimus tai työsuhde, Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen.
- 2 (uusi) **Jäsenvaltiot voivat päättää jättää soveltamatta tätä direktiiviä merenkulkijoihin, joiden vähimmäispalkka määritetään merityötä koskevassa vuoden 2006 yleissopimuksessa, sellaisena kuin se on muutettuna, vahvistettujen menettelyjen mukaisesti.**

3 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) 'vähimmäispalkalla' vähimmäiskorvausta, joka työnantajan on maksettava työntekijöille tietyssä kautena suoritetusta työstä joko ajan tai tuotoksen perusteella laskettuna;
- 2) 'lakisääteisellä vähimmäispalkalla' laissa tai muissa sitovissa oikeudellisissa säännöksissä vahvistettua vähimmäispalkkaa **lukuun ottamatta sellaisissa työehtosopimuksissa vahvistettuja oikeudellisia säännöksiä, joista on tehty yleisesti sovellettavia;**

- 3) 'työehtosopimusneuvotteluilla' kaikkia neuvotteluja, jotka käydään yhtäältä työnantajan, työnantajien ryhmän tai yhden tai useamman työnantajajärjestön ja toisaalta yhden tai useamman työntekijäjärjestön välillä työolojen ja -ehtojen määrittämiseksi ja/tai työnantajien ja työntekijöiden välisten suhteiden sääntelemiseksi ja/tai työnantajien tai niiden järjestöjen ja työntekijäjärjestön tai -järjestöjen välisten suhteiden sääntelemiseksi **ja joiden tavoiteltu tulos on työehtosopimus;**
- 4) 'työehtosopimuksella' kaikkia kirjallisia sopimuksia, jotka koskevat työoloja ja työehtoja ja jotka työmarkkinaosapuolet ovat tehneet työehtosopimusneuvottelujen tuloksena, **mukaan lukien sopimukset, joista tehdään yleisesti sovellettavia;**
- 5) 'työehtosopimusneuvottelujen kattavuudella' kansallisella tasolla niiden työntekijöiden osuutta, joihin työehtosopimusta sovelletaan.
- Työehtosopimusneuvottelujen kattavuuden laskemiseksi jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon**
- a) **työntekijäryhmät, joiden työoloja, myös palkkoja, voidaan kansallisten lakien ja käytäntöjen mukaisesti säännellä työehtosopimuksilla;**
 - b) **kaikki työehtosopimukset, myös sellaiset, joilla ei ole vaikutusta palkkoihin.**

4 artikla

Palkanmääritystä koskevien työehtosopimusneuvottelujen edistäminen

1. Jäsenvaltioiden on työmarkkinaosapuolia kuullen **ja kansallisten lakien ja käytäntöjen mukaisesti** toteutettava työehtosopimusneuvottelujen kattavuuden lisäämiseksi **ja työntekijöiden pääsyn parantamiseksi työehtosopimusten mukaisen vähimmäispalkkasuojan piiriin** ainakin seuraavat toimenpiteet:
 - a) edistettävä työmarkkinaosapuolten valmiuksien kehittämistä ja vahvistamista, jotta ne voivat osallistua palkanmääritystä koskeviin työehtosopimusneuvotteluihin **erityisesti** alakohtaisella tai toimialojen välisellä tasolla;
 - b) kannustettava työmarkkinaosapuolia rakentaviin, merkityksellisiin ja tietoon perustuviin palkkaneuvotteluihin.
2. Jäsenvaltioiden, joissa työehtosopimusneuvottelujen kattavuus on alle 70 prosenttia [...], on lisäksi laadittava **työehtosopimusneuvottelujen edistämiseksi toimintasuunnitelma, joka sisältää** mahdollistavien edellytysten puitteet [...], joko lailla työmarkkinaosapuolten kuulemisen jälkeen tai niiden kanssa tehdyllä sopimuksella. [...] Toimintasuunnitelma on julkistettava ja toimitettava Euroopan komissiolle [x] **kuukauden kuluttua 17 artiklan 1 kohdassa vahvistetun siirtymäkauden päättymisestä. Toimintasuunnitelmaa on tarkistettava [x] vuoden kuluttua sen toimittamisesta.**

II LUKU

LAKISÄÄTEISET VÄHIMMÄISPALKAT

5 artikla

Lakisääteisten vähimmäispalkkojen riittävyyden edistäminen

1. Jäsenvaltioiden, joissa on lakisääteinen vähimmäispalkka, on **perustettava** tarvittavat **puitteet [...] lakisääteisten vähimmäispalkkojen määrittämistä ja päivittämistä varten. Tällaista määrittämistä ja päivittämistä** ohjataan riittävyyden edistämiseksi vahvistetuilla kriteereillä, jotta saavutetaan kohtuulliset työ- ja elinolot, sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja ylöspäin suuntautuva lähentyminen. Jäsenvaltioiden on määriteltävä kriteerit kansallisten käytäntöjen mukaisesti joko asiaa koskevassa kansallisessa lainsäädännössä, toimivaltaisten elinten päätöksissä tai kolmikantasopimuksissa. Kriteerit on määriteltävä vakaasti ja selkeästi.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin kansallisiin kriteereihin kuuluvat ainakin seuraavat osatekijät, **joiden merkityksellisyydestä ja suhteellisesta painoarvosta jäsenvaltiot voivat päättää vallitsevien kansallisten sosioekonomisten olosuhteidensa mukaisesti:**
 - a) lakisääteisen vähimmäispalkan ostovoima ottaen huomioon elinkustannukset ja verojen ja sosiaalietuksien osuus;

bruttopalkkojen yleinen taso ja niiden jakautuminen;
 - c) bruttopalkkojen kasvuvauhti;
 - d) [...] tuottavuuden **taso ja** kehitys

3. Jäsenvaltioiden on käytettävä suuntaa-antavia viitearvoja apuna arvioitaessa lakisääteisten vähimmäispalkkojen riittävyyttä suhteessa bruttopalkkojen yleiseen tasoon, esimerkiksi kansainvälisellä tasolla yleisesti käytettyjä viitearvoja.
4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen lakisääteisten vähimmäispalkkojen säännölliset ja oikea-aikaiset päivitykset **edistääkseen jatkuvasti** niiden riittävyyttä.
5. Jäsenvaltioiden on **varmistettava, että käytössä on** neuvoa-antavia elimiä antamaan toimivaltaisille viranomaisille neuvoja lakisääteisiin vähimmäispalkkoihin liittyvissä kysymyksissä.

6 artikla

Vaihtelu ja vähennykset

Jos jäsenvaltiot sallivat eri tasoiset lakisääteiset vähimmäispalkat tietyille työntekijäryhmille tai jos jäsenvaltiot sallivat lailla vähennyksiä, jotka alentavat maksettavaa korvausta niin, että se alittaa asianomaisen lakisääteisen vähimmäispalkan tason, niiden on varmistettava, että nämä vaihtelut ja vähennykset ovat syrjimättömiä, oikeasuhteisia ja asianmukaisesti perusteltavissa oikeutetulla tavoitteella.

7 artikla

Työmarkkinaosapuolten osallistuminen lakisääteisen vähimmäispalkan määrittämiseen ja päivittämiseen

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, **jotta** työmarkkinaosapuolet **voivat osallistua [...]** oikea-aikaisesti ja tosiasiallisesti lakisääteisen vähimmäispalkan määrittämiseen ja päivittämiseen, myös osallistumalla 5 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen neuvoa-antavien elinten toimintaan ja erityisesti seuraaviin:

- a) 5 artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen kriteerien ja suuntaa-antavien viitearvojen valinta ja soveltaminen lakisääteisen vähimmäispalkan tasojen määrittämistä varten;
- b) 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu lakisääteisen vähimmäispalkan tasojen päivittäminen;

- c) 6 artiklassa tarkoitettujen lakisääteisen vähimmäispalkan vaihtelujen ja vähennysten vahvistaminen;
- d) **päätösten tekeminen** tiedonkeruusta ja tutkimusten tekeminen tietojen antamiseksi lakisääteisen vähimmäispalkan määrittämisestä vastaaville viranomaisille.

8 artikla

Työntekijöiden tosiasiallinen pääsy lakisääteisen vähimmäispalkan piiriin

Jäsenvaltioiden on toteutettava työmarkkinaosapuolia **kuullen tai** yhteistyössä niiden kanssa tapauksen mukaan seuraavat toimenpiteet, jotta parannetaan työntekijöiden pääsyä lakisääteisen vähimmäispalkkasuojan piiriin:

- 1) vahvistetaan työsuojeluviranomaisten tai lakisääteisten vähimmäispalkkojen noudattamisesta vastaavien elinten suorittamaa valvontaa ja paikalla tehtäviä tarkastuksia. Valvonnan ja tarkastusten on oltava oikeasuhteisia ja syrjimättömiä;
- 2) laaditaan ohjeita valvontaviranomaisille, jotta ne voivat ennakoivasti kohdentaa toimintansa sääntöjä rikkoviin **työnantajiin**;
- 3) varmistetaan, että lakisääteisiä vähimmäispalkkoja koskevat tiedot asetetaan julkisesti saataville **kattavalla**, selkeällä [...] ja helposti saatavilla olevalla tavalla.

III LUKU

LAAJA-ALAISET SÄÄNNÖKSET

9 artikla

Julkiset hankinnat

Jäsenvaltioiden on toteutettava direktiivin 2014/24/EU, direktiivin 2014/25/EU ja direktiivin 2014/23/EU mukaisesti asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että talouden toimijat **ja niiden alihankkijat** noudattavat hankinta- ja käyttöoikeussopimuksia toteuttaessaan työlaainsäädännön alalla palkkojen **osalta sovellettavia velvoitteita**, jotka vahvistetaan **unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä**, työehtosopimuksissa **tai kansainvälisen työoikeuden säännöksissä** [...].

10 artikla

Seuranta ja tiedonkeruu

1. Jäsenvaltioiden on annettava maansa toimivaltaisten viranomaisten tehtäväksi kehittää toimivia tiedonkeruuvälineitä, joilla voidaan seurata vähimmäispalkkojen kattavuutta ja riittävyyttä.
2. Jäsenvaltioiden on raportoitava seuraavat tiedot komissiolle vuosittain ennen kunkin vuoden 1 päivää lokakuuta:
 - a) lakisääteiset vähimmäispalkat:
 - i) lakisääteisen vähimmäispalkan taso ja sen piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus;

- ii) voimassa olevat vaihtelut ja niiden piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus;
 - iii) voimassa olevat vähennykset;
 - iv) työehtosopimusneuvottelujen kattavuuden aste.
- b) pelkästään työehtosopimuksilla tarjottu vähimmäispalkkasuoja:
- i) palkkojen jakautuminen desiileihin, painotettuna työehtosopimusten piiriin kuuluvien työntekijöiden osuudella;
 - ii) työehtosopimusneuvottelujen kattavuuden aste;
 - iii) niiden työntekijöiden palkkataso, joilla ei ole työehtosopimuksilla tarjottua vähimmäispalkkasuojaa, ja tämän tason suhde niiden työntekijöiden palkkatasoon, joilla on tällainen vähimmäissuoja.

Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä kohdassa tarkoitetut tilastot ja tiedot eriteltyinä sukupuolen, iän, toimintarajoitteen, yritykseen koon ja toimialan mukaan.

Ensimmäisen raportin on katettava vuodet [X, Y, Z: *[direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä edeltävät kolme vuotta]* ja se on toimitettava viimeistään [1 päivänä lokakuuta YY: *vuosi direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä]*. Jäsenvaltiot voivat jättää pois tilastot ja tiedot, jotka eivät ole saatavilla ennen [päivä, jona direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä].

Komissio voi pyytää jäsenvaltioita toimittamaan lisätietoja tapauskohtaisesti, jos se pitää tällaisia tietoja tarpeellisina direktiivin täytäntöönpanon seurannan kannalta.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vähimmäispalkkasuojaa koskevat tiedot, mukaan lukien työehtosopimuksia ja niiden palkkoihin liittyviä määräyksiä koskevat tiedot, ovat avoimia ja julkisesti saatavilla.

4. Komissio arvioi jäsenvaltioiden 2 kohdassa tarkoitetuissa raporteissa toimittamat tiedot ja raportoi vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
5. Komission laatiman raportin perusteella Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 150 artiklan mukaisesti perustettu työllisyyskomitea tarkastelee vuosittain palkanmäärittäystä koskevien työehtosopimusneuvottelujen edistämistä ja vähimmäispalkkojen riittävyyttä jäsenvaltioissa.

11 artikla

Muutoksenhakuoikeus ja suojele epäsuotuisalta kohtelulta tai epäsuotuisilta seurauksilta

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että työntekijöillä, myös niillä, joiden työsuhde on päättynyt, on mahdollisuus tehokkaaseen ja puolueettomaan riitojenratkaisuun ja oikeus muutoksenhakuun, myös oikeus asianmukaiseen korvaukseen, jos heidän lakisääteistä vähimmäispalkkaa tai työehtosopimusten mukaista vähimmäispalkkasuojaa koskevia oikeuksiaan on rikottu, sanotun kuitenkaan rajoittamatta työehtosopimuksissa määrättyjen erityisten oikeussuojakeinojen ja riitojenratkaisumenettelyjen soveltamista.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden, myös työntekijöiden edustajien, suojelemiseksi työnantajan harjoittamalta epäsuotuisalta kohtelulta tai epäsuotuisilta seurauksilta, jotka johtuvat työnantajaa kohtaan esitetystä valituksesta tai menettelystä, joka on pantu vireille lakisääteiseen vähimmäispalkkaan tai työehtosopimusten tarjoamaa vähimmäispalkkasuojaan liittyvien oikeuksien noudattamisen varmistamiseksi.

12 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on annettava säännöt seuraamuksista, joita sovelletaan tämän **direktiivin nojalla annettujen tai jo voimassa olevien** kansallisten säännösten rikkomiseen. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

IV LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

13 artikla

Täytäntöönpano

Jäsenvaltiot voivat antaa tämän direktiivin täytäntöönpanon työmarkkinaosapuolten tehtäväksi, jos työmarkkinaosapuolet sitä yhdessä pyytävät. Tällöin jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tässä direktiivissä **säädettyjä velvoitteita noudatetaan** jatkuvasti.

14 artikla

Tiedon levittäminen

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisista toimenpiteistä, joilla tämä direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, sekä 1 artiklassa vahvistettuun direktiivin kohteeseen liittyvistä jo voimassa olevista säännöksistä tiedotetaan työntekijöille ja työnantajille, myös pk-yrityksille.

15 artikla

Arviointi ja uudelleentarkastelu

Komissio arvioi direktiivin [*viisi vuotta sen jälkeen, kun se on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä*]. Komissio antaa sen jälkeen Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa tarkastellaan direktiivin täytäntöönpanoa ja ehdotetaan tarvittaessa lainsäädäntömuutoksia.

16 artikla

Suojan tason säilyttäminen ja suotuisammat säännökset

1. Tämä direktiivi ei ole pätevä peruste heikentää jäsenvaltioiden työntekijöille jo myönnettyä suojan yleistä tasoa.
2. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen soveltaa tai antaa lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä, jotka ovat työntekijöille suotuisampia, eikä niiden oikeuteen kannustaa työntekijöille suotuisampien työehtosopimusten soveltamiseen tai sallia tämä.
3. Tämän direktiivin soveltaminen ei rajoita mitään [...] työntekijöille muissa unionin säädöksissä myönnettyjä oikeuksia.

17 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on annettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät säädökset viimeistään [*kaksi vuotta voimaantulopäivästä*]. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

18 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

19 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puheenjohtaja

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

Puheenjohtajavaltion yhteenveto vaikutustenarvioinnin tarkastelusta

Useimmat valtuuskunnat katsoivat, että **poliittinen konteksti** on selitetty selkeästi, mutta **oikeusperusta** on selitetty joko vain osittain tai puutteellisesti. Lähes kaikki jäsenvaltiot olivat tyytyväisiä siihen, että neuvoston oikeudellisen yksikön aikomukseen antaa asiasta oikeudellinen lausunto, ja odottivat sitä. Monet jäsenvaltiot olisivat toivoneet lisäselvennyksiä valitusta oikeusperustasta (SEUT 153 artiklan 1 kohdan b alakohta) ja SEUT 153 artiklan 5 kohdassa asetetuista unionin toiminnan rajoituksista.

Valtuuskuntien arvio **ongelmanmäärittelyn** kattavuudesta vaihteli. Suurimassa osassa vastauksista katsottiin, että vaikutustenarvioinnissa **otetaan huomioon** näyttöön liittyvät **nykyiset puutteet**. Useimmat jäsenvaltiot katsoivat, että **ongelmat ja niiden taustatekijät** on ainakin osittain osoitettu selkeästi ja niiden tueksi on esitetty näyttöä. Jotkin jäsenvaltiot korostivat kuitenkin, että vaikutustenarvioinnissa ei oteta riittävän kattavasti huomioon kansallisia erityispiirteitä, kuten perinteitä ja talouden rakennetta, ja erityisesti vähimmäispalkkojen kehitystä niiden kansallisessa kontekstissa. Vastaajat huomauttivat myös, että kansallisten mallien välinen ero voisi kuvastaa paremmin rakenteiden ja todellisuuden moninaisuutta EU:ssa. Huolimatta vaikutustenarvioinnissa covid-19-pandemian vaikutusten osalta esitetystä analyysistä, jonka mukaan vähimmäispalkat ovat keskeisen tärkeitä osallistavan elpymisen varmistamiseksi, monet jäsenvaltiot olisivat toivoneet, että pandemian vaikutukset talouteen ja erityisesti pk-yrityksiin olisi otettu paremmin huomioon.

Kaikki jäsenvaltiot kahta lukuun ottamatta katsoivat, että **toimintapoliittiset tavoitteet, myös yleiset ja erityiset/toiminnalliset tavoitteet**, on esitetty täysin tai jossain määrin selkeästi. Useiden jäsenvaltioiden mukaan laajojen poliittisten tavoitteiden ja havaittujen ongelmien vastaavuus olisi kuitenkin voitu esittää selkeämmin. Monet jäsenvaltiot olisivat toivoneet lisäselvityksiä erityistavoitteista, erityisesti niistä, jotka liittyvät työehtosopimusneuvottelujen kattavuuteen ja tämän kattavuuden ja vähimmäispalkkojen korottamisen väliseen syy-yhteyteen. Useimmat jäsenvaltiot huomauttivat, että tietojen vertailu on haasteellista, koska palkanmuodostusmallit vaihtelevat maittain, ja asiaan liittyvät tiedonkeruukäytännöt vaihtelevat jäsenvaltioittain ja joissakin jäsenvaltioissa niitä ei ole. Useimmat valtuuskunnat olisivat toivoneet tietolähteiden ja seurantaindikaattoreiden selkeyttämistä. **Toimintalogiikan johdonmukaisuuden** osalta kaikki valtuuskunnat kahta lukuun ottamatta katsoivat lisäksi, että tavoitteet vastaavat havaittuja ongelmia ainakin osittain.

Valtuuskuntien laaja enemmistö katsoi, että **EU:n toimien tarpeellisuus ja lisäarvo** on ainakin jossain määrin osoitettu selkeästi, kun taas jotkut katsovat, että johdonmukaisuus toissijaisuusperiaatteen kanssa olisi voitu perustella paremmin. Monet jäsenvaltiot olivat samaa mieltä siitä, että ehdotettujen toimenpiteiden oikeasuhteisuutta koskevissa näkökohdissa otetaan vain vähäisessä määrin huomioon talousmallien väliset erot. Monet jäsenvaltiot totesivat, että kansallisella tasolla jo toteutettuja tai suunniteltuja toimia käsitellään vaikutustenarvioinnissa vain osittain.

Useimmat jäsenvaltiot olivat yhtä mieltä siitä, että vaikutustenarvioinnissa yksilöidään monia toteuttamiskelpoisia **toimintavaihtoehtoja**, mutta jotkin jäsenvaltiot olisivat toivoneet, että vaihtoehto, jossa EU:n toimia ei toteuteta, olisi otettu paremmin huomioon. Kaikki jäsenvaltiot katsoivat, että toimijat ja sidosryhmät, joihin vaikutukset kohdistuvat eniten, on ainakin osittain yksilöity. Ne olivat myös yhtä mieltä siitä, että niille on toimitettu tiedot siitä, miten loppukäyttäjien ja sidosryhmien panokset vaikuttivat toimintavaihtoehtoihin. Jotkin jäsenvaltiot huomauttivat, että työnantajajärjestöjen näkemykset voisivat olla paremmin edustettuina vaikutustenarvioinnissa. Useat jäsenvaltiot katsoivat, että direktiivin valintaa oikeudelliseksi välineeksi olisi pitänyt selittää tarkemmin.

Kaikki jäsenvaltiot katsoivat, että vaikutustenarvioinnissa otetaan huomioon **kunkin toimintavaihtoehtoon vaikutukset**, vaikka useimpien mielestä analyysi olisi voinut olla yksityiskohtaisempi. Muutamat valtuuskunnat huomauttivat, että nykyisen taloustilanteen erityisesti pk-yrityksille asettamia haasteita olisi voitu tutkia tarkemmin, koska ne todennäköisesti vaikuttavat politiikan tuloksiin. Yhtä lukuun ottamatta kaikki jäsenvaltiot katsoivat, että eri toimintavaihtoehtojen vaikutukset esitetään ainakin osittain vertailukelpoisessa muodossa ja niitä verrataan selkeisiin kriteereihin. Huomattavan monet jäsenvaltiot olisivat toivoneet tarkempia tietoja vähimmäispalkkaa saavien työntekijöiden, kuluttajien, pk-yritysten ja kilpailukyvyn mahdollisista vaikutuksista ja niihin liittyvistä riskeistä omassa kansallisessa tilanteessaan.

Monet jäsenvaltiot katsoivat, että vaikutustenarvioinnissa olisi pitänyt ottaa covid-19-pandemia paremmin huomioon esittäessä ehdotuksen **sosiaalisia vaikutuksia**. Yhtä lukuun ottamatta kaikki katsoivat, että sosiaaliset vaikutukset tuodaan ainakin jossain määrin selvästi esiin sekä laadullisesti että määrällisesti, vaikka jotkin jäsenvaltiot olisivat toivoneet, että vaikutustenarvioinnissa käsiteltäisiin enemmän työllisyysriskejä ja muita keinoja köyhyyden torjumiseksi kuin palkkoja. Lähes kaikki jäsenvaltiot katsoivat, että vaikutustenarvioinnissa arvioitiin ainakin osittain ehdotuksen sääntelykustannuksia suhteessa kansallisten mallien eroihin.

Jäsenvaltiot olivat tyytyväisiä siihen, että komission vaikutustenarviointilautakunnan lausunto otettiin vaikutustenarvioinnissa vaihtelevassa määrin huomioon. **Mittauksen** osalta useat valtuuskunnat korostivat vertailukelpoisten tietojen keruun haasteita ja sitä, että haluttuja vaikutuksia on vaikea mitata ehdotettujen indikaattorien avulla. Suurin osa valtuuskunnista piti **menetelmiä ja menetelmävalintoja** osittain asianmukaisina, mutta kansallisiin täytäntöönpanorajoitteisiin liittyä edelleen **epävarmuutta**.